

Kuzey Amerika

Aylık Bülteni

Mayıs 2017

Kuzey Amerika Bölgesi Son Dönem Gelişmeleri Yönetici Özeti

Mayıs ayı içerisinde iki önemli ziyaret gerçekleşti. İlki Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın resmi ABD ziyareti, ikincisi ise Başkan Trump'ın ilk yurt dışı seyahati olan Suudi Arabistan, İsrail ve Vatikan ziyaretleri.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, ABD Başkanı Trump ile gerçekleştirdiği görüşmelerde, Suriye konusunda fikir ayrılıkları yaşansa da terörle mücadele konusunda bu ayrımların azaltılacağı yönünde sinyaller verildi. Trump ve Erdoğan yaptıkları basın açıklamasında fikir ayrılıklarına rağmen yeni dönemdeki işbirliğinin önemini vurguladılar. Trump'ın, Türkiye'nin DAESH ve PKK ile mücadelesini destekleme hususunda kararlı olduğu gözlemlendi. Trump, "Türkiye ile ilişkilerimiz bozulamaz" ifadesini kullandı.

Başkan Trump daha sonra Riyad, Kudüs ve Vatikan'ı ziyaret ederek, Suudi Arabistan Kralı Selman bin Abdulaziz, İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu ve Katolik Kilisesi ruhani lideri Papa Francesco ile görüşme gerçekleştirdi. Suudi Arabistan'la 110 milyar ABD Doları silah satış anlaşması olmak üzere toplamda 380 Milyar ABD Dolarlık ticari anlaşma imzalandı.

Söz konusu anlaşma ve akabinde Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Bahreyn, Mısır ve Yemen'in, İran'la ilişkilerini güçlendiren Katar ile tüm hava, kara ve deniz trafiğini keserek, Katarlı diplomatlara ve vatandaşlara kendi ülkelerine dönmeleri talimatı verilmesi ABD'nin Ortadoğu politikalarının dönüşümü ve ABD dış politikasında kırılma anlamına gelebileceği şeklinde yorumlandı. Obama döneminde izlenen, İran'ın batıyla entegrasyonunun sağlanması, Orta Doğu'da "Arap Baharıyla" diktatöryel rejimlerden sıyrılıp daha demokratik devletler ortaya çıkartılmasının desteklenmesi, stratejik ağırlığın Ortadoğu'dan Asya Pasifik'e kaydırma politikalarının son bulması olarak değerlendirildi.

Amerikan Doları, Haziran ayının gelişyle diğer majör dövizler karşısında yedi ayın en düşük seviyesine geriledi. Dolar endeksi, 2 Haziran Cuma günü ABD Başkanlık seçimlerinden beri en düşük seviyesini, 96,61 puanı gördü.

ABD Çalışma Bakanlığı, ABD ekonomisine Mayıs ayında 138 bin kişilik istihdam eklendiğini belirtti. Mayıs ayı için 185 bin olarak açıklanan istihdam beklentisinin altında kalındı. Mart ve Nisan verileri, revize edilerek öngörülenden 66 bin daha az istihdam eklendiğini gösterdi. Nisan ay artışı 211 binden 174 bine revize edildi. Ortalama saatlik gelirler ise beklenen şekilde 0,2% oranında yükseldi. Bu doğrultuda işsizlik oranı ise 4,3% ile 16 yılın en düşük seviyesine gerilerken işsizlik haklarından yararlanma başvuruları 248 bine yükseldi. İş gücüne yeni katılanlarla birlikte düşünüldüğünde (yıllık ortalama üzerinden) ayda 130 bin kişiye istihdam sağlanması tam istihdama giden yolda adım atılması demek.

ABD'de beklenen konut satışları Nisan ayında beklenmedik şekilde gerileyerek ülkedeki konut sektörü ile ilgili olumlu görüşlerin zayıflamasına sebep olurken birçok analist, kötü verilerin FED'in Haziran ayında faiz artışı yapmamasına neden olacak bir durum oluşturmayacağını düşünüyor. "FED Faiz Oranı Görüntüleme Aracına" göre Haziran ayında faiz artış ihtimali 77% ancak Aralık'ta faiz artış ihtimali 40%. Bu süreç içerisinde açıklanan FED tutanaklarında, ABD'deki ekonomik yavaşlamanın geçici olduğu görülüyor.

Kanada

Kanada'nın Ekonomik Büyümesi ABD'yi Üç Katladı

Kanada İstatistik Kurumuna (StatsCan) göre, 2017 yılının ilk üç ayında Kanada'nın GSYİH'sı yüzde 3,7'lik bir artışla, ABD'nin yüzde 1,2'lik hızının üç katı performans gösterdi. 2017 ilk çeyreği, Kanada'nın küresel mali krizden çıktığı 2010 yılından bu yana, ekonomik genişlemenin en hızlı büyüme gösterdiği çeyrek olarak kayıtlara geçti. Hanehalkı harcamaları, bu çeyrekte büyümeye en fazla katkıda bulunanlardan biri olarak yüzde 4,3'lük bir artış gösterdi. Bunu otomobil satışları takip ediyor. Ancak CIBC ekonomisti Avery Shenfeld'in ifadesine göre, tüketicilerin tasarruflarında düşüş gözlemleniyor.

Kaynak:http://www.huffingtonpost.ca/2017/05/31/canada-gdp-q1-2017_n_16893628.html?utm_hp_ref=economy-canada

Güçlü Kanada Ticareti, Verimlilik Oranları Ekonomik İyileşmeyi Destekliyor

Düşük petrol fiyatlarının, Kanada ihracatını olumsuz yönde etkilediği uzun bir dönemin ardından, Nisan ayı içerisinde Kanada ihracatı rekor seviyeye ulaştı. Kanada İstatistik Kurumu tarafından yapılan açıklamada, Kanada'nın ticaret açığı 370 Milyon Dolara kadar gerilediği belirtildi. Düşük petrol fiyatlarıyla yıllardır mücadele veren Kanada, uzun bir aradan sonra sürdürülebilir bir ticaret dengesi yakalamış durumda. Mart ayında yüzde 3,2 artan ihracat, Nisan ayında yüzde 1,8 artarak 47.69 Milyar Dolara ulaştı. Motorlu kara taşıtları ve parçaları ihracatı yüzde 4,2, enerji nakliyesi yüzde 2,5 oranında arttı. Export Development Canada'nın Kıdemli Ekonomisti Ross Prusakowski, çok güçlü bir trend içerisinde olduklarını ve bunun devam edeceğini belirtirken, bu büyümenin en önemli dayanak noktasının güçlü bir ABD büyümesi olduğunun altını çizdi. Aynı zamanda ithalat değerlerinin, tüketici malları, elektronik ve elektrikli cihazların artan girdileri nedeniyle yüzde 0,6'lık bir yükselişle 48,06 Milyar ABD Dolarına ulaştığı belirtildi.

Kaynak:<https://www.theglobeandmail.com/report-on-business/economy/canadas-trade-gap-narrows-as-exports-jump-for-second-month/article35186089/>

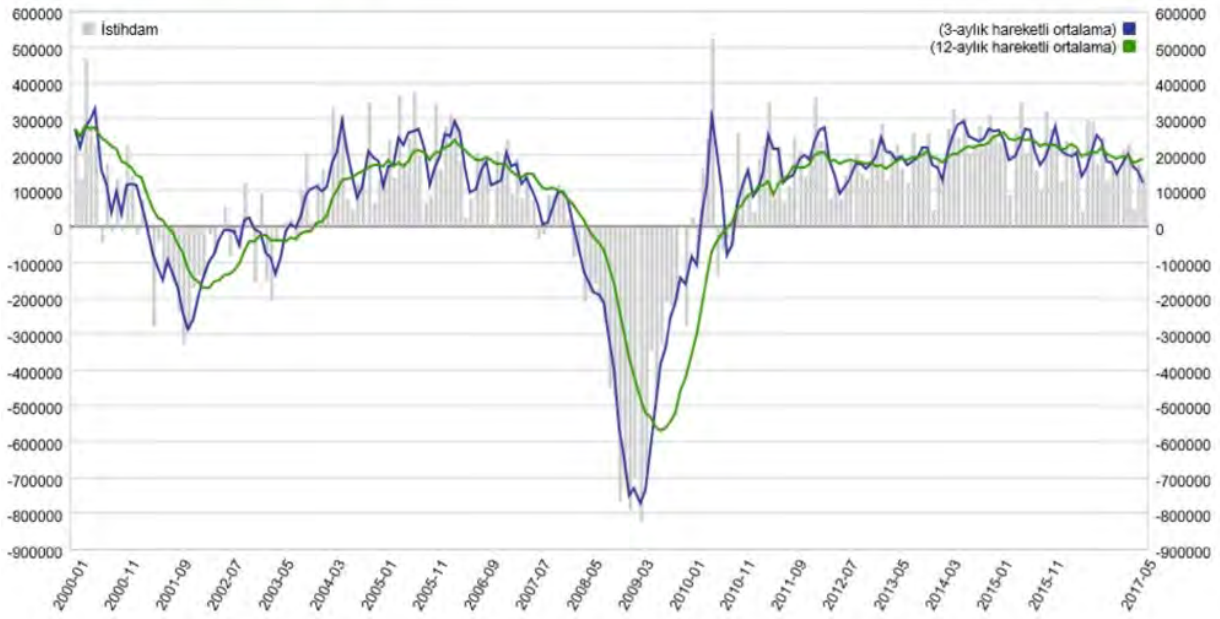
ABD

ABD'de Mayıs Ayında 138.000 Yeni İstihdam Yaratıldı

ABD Çalışma İstatistikleri Bürosu, tarım dışı istihdamın Mayıs ayında 138.000 arttığını ve işsizlik oranının az bir değişimle yüzde 4,3 olduğunu bildirdi. İş kazanımları ağırlıklı olarak sağlık ve madencilikte sağlandı. Mayıs ayında işsizlik oranı yüzde 4,3 ve işsiz sayısı 6,9 milyon olarak belirtildi. Ocak ayından bu yana işsizlik oranı toplamda 0,5 puan gerilemiş ve işsiz sayısı 774 bin azalmıştır.

ABD Tarım Dışı İstihdam (aylık değişim)

TURKEY DATA MONITOR

Kaynak: <https://www.bls.gov/news.release/empsit.nr0.htm>

ABD Paris İklim Anlaşmasından Çekildi

Paris İklim Anlaşması, küresel iklim değişikliği ile mücadele etmek için yaklaşık 200 ülke arasında imzalanmış olan bir anlaşmadır. Bu anlaşmaya göre imzalayan ülkeler, iklim değişikliğiyle savaşmak için gönüllü olarak, ülkelerinin sera gazı emisyonlarını azaltma yönünde çalışma yapmayı taahhüt ediyor. Geçtiğimiz günlerde Başkan Trump temsil ettiği muhafazakar tabanın istekleri doğrultusunda bu anlaşmadan çekilebileceğini açıklamıştı. Birkaç günlük bekleyişin sonunda Başkan Trump, anlaşmayı adaletsiz bulduğunu belirterek ABD'nin çekilme kararını resmen açıkladı. Dünyanın en fazla karbon salınımı yapan ülkesi ABD eğer anlaşmada kalsaydı 2025 yılına kadar fosil yakıt tüketimini %30 azaltması gerekecekti. Bunu adaletsiz bulan Trump, anlaşmanın ABD ekonomisine zarar vereceğini ve kalıcı bir dezavantaj yaratacağını savundu. Trump'ın bu adımı, seçmen tabanını memnun etse de, iş

dünyasından ve dünya liderlerinden büyük tepki topladı. Başkan Trump'ın Danışma Kurulu'ndan Tesla ve SpaceX CEO'su Elon Musk ve Walt Disney CEO'su Rober Iger ayrılan ilk isimler olurken, başta Fransa, İtalya ve Almanya liderleri olmak üzere birçok dünya lideri de çeşitli platformlardan Trump'a tepkisini belirtti. Bir önceki Başkan Obama, başkanlığının verdiği yetkiler doğrultusunda bu anlaşmaya mecliste oylamaya gidilmeden katılmıştı. Başkan Trump şimdi aynı yetkileri kullanarak oylamaya gidilmeden çıkılması kararını aldı. Eski Başkan Obama yaptığı açıklamada, Amerikan lideri bu anlaşmanın arkasında durmasa dahi eyalet, şehir ve işletmeler düzeyinde sorumluluk duygusunun artacağına ve varolan tek gezegenimizi gelecek nesiller için korumaya liderlik edeceklerine inandığını açıkladı.

Kaynak: <http://www.foxnews.com/politics/2017/06/01/trump-u-s-to-withdraw-from-paris-climate-pact-calls-it-unfair-for-america.html>

<https://www.usatoday.com/story/news/world/2017/06/01/trump-paris-agreement-climate-change-world-reaction/102390936/>

Donald Trump'ın Suudi Arabistan, İsrail ve Vatikan Ziyaretleri

Donald Trump ilk yurt dışı ziyaretini Suudi Arabistan, İsrail ve Vatikan'a gerçekleştirdi. Trump, Suudi Arabistan ziyareti sırasında Müslüman nüfusa yönelik bir konuşma yaptı. Bölgedeki istikrarsızlıktan üzerine bir konuşma gerçekleştiren Trump, radikalleşmeyle mücadelenin önemine vurgu yaptı. Bu ziyaret esnasında ABD ile Suudi Arabistan arasında, 110 milyar ABD Doları savunma anlaşması olmak üzere toplamda 380 milyar ABD Dolarlık ticaret anlaşması imzaladı. Ardından Kudüs'e giden Başkan, tarihte bir ilki gerçekleştirerek, görevi sürecinde ağlama duvarını ziyaret eden ilk ABD Başkanı oldu. Trump, son olarak Vatikan ziyareti gerçekleştirdi. Papa ile Trump arasında geçen görüşme, Papa'nın diğer devlet başkanlarıyla görüşmelerine nazaran, "mesafeli" olarak tanımlandı.

Kaynak: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-05-20/aramco-to-sign-50-billion-in-deals-with-u-s-companies-today>

<http://www.reuters.com/article/us-usa-trump-israel-wall-idUSKBN1811V6>

<http://www.aljazeera.com/news/2017/05/donald-trump-meets-pope-francis-vatican-170524062352856.html>

ABD Dış Ticaret Açığı Nisan Ayında Arttı

ABD Ticaret Bakanlığının raporuna göre, dış ticaret açığı bu yılın Nisan ayında bir önceki aya göre yüzde 5,2 artarak 47,6 milyar ABD Dolarına yükseldi. ABD Başkanı Donald Trump için öncelikli sorunlar arasında yer alan ticaret açığına ilişkin piyasa beklentisi 46,1 milyar ABD Doları ya da yüzde 1,5 artış yönündeydi. Açığın artış kaydetmesinde, ithalatta 1,9 milyar ABD Dolarlık büyüme ile, ihracatta 0,5 milyar ABD Doları küçülme belirleyici oldu.

Trade deficit

In billions, seasonally adjusted

Kaynak: <http://www.marketwatch.com/story/us-trade-deficit-climbs-52-in-april-to-476-billion-2017-06-02>

<http://bankingjournal.aba.com/2017/06/international-trade-balance-widened-in-april/>

Erdoğan – Trump Görüşmesi Gerçekleşti

Donald Trump, 2016 Kasım ayında ABD Başkanı seçilmesinin ardından, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'la ilk yüzyüze görüşmesini gerçekleştirdi. Toplantı sonrasında gerçekleştirilen basın açıklamasında, iki ülke arasındaki ilişkileri güçlü tutmanın, karşılıklı çıkarların yanında küresel ve bölgesel istikrarın korunması için önemli olacağı vurgulandı. Trump, Türkiye ile ilişkilerini bozulamaz olarak

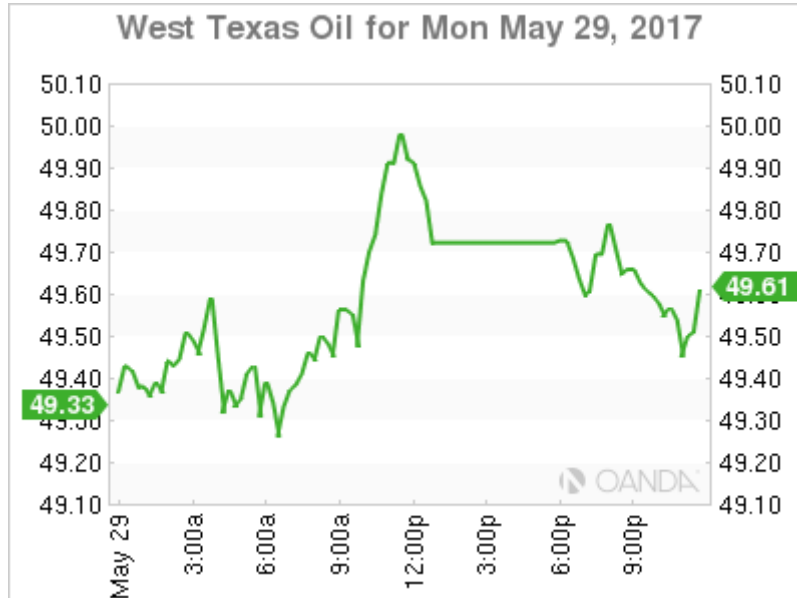
nitelerken, Erdoğan DEAŞ başta olmak üzere, bölgemizdeki tüm terör örgütlerine karşı müşterek bir dayanışma ortaya koymanın önemine dikkat çekti.

Kaynak: https://www.nytimes.com/2017/05/16/world/middleeast/erdogan-turkey-trump.html?_r=0

ABD Üretimi Sebebi İle Petrol Fiyatları Düşüyor

OPEC ülkelerinin petrol fiyatlarını arttırmak için üretimi kısma hamlesine rağmen, hız kesmeden büyüyen ABD üretimi sayesinde petrol fiyatları düştü. OPEC ülkeleri ve birkaç OPEC dışı ülkenin katılımlarıyla Mayıs ayının üçüncü haftası uzatılan anlaşmaya göre, imzalayan ülkeler Mart 2018'e kadar günlük petrol üretimini 1.8 milyon varile kadar kısacak. Bu sayede varil fiyatlarının artmasını uman OPEC ülkeleri, ABD'nin gitgide artan sondaj sahaları ve aktiviteleri yüzünden beklediği sonuca ulaşamadı. Anlaşmada imzacı olmayan ABD, 2016'nın ortasından beri üretimde %10'luk bir artış kaydederek günlük 9.3 milyon varil ham petrol üretir seviyeye geldi. Bu üretim, en fazla üretim gerçekleştiren Rusya ve Suudi Arabistan'ın seviyelerine son derece yakın olarak kaydedildi. Son 19 haftadır hız kesmeden sondaj kuyuları ekleyen ABD, toplamda 722'ye ulaşarak Nisan 2015'ten beri en yüksek seviyeyi kaydetti. Son dönemde artan üretimin çoğu karadaki kaynaklardan geldi.

Kaynak: <http://www.cnbc.com/2017/05/29/reuters-america-update-5-oil-slips-as-more-us-drilling-outweighs-pec-led-cuts.html>

<http://www.marketpulse.com/20170529/oil-flat-monday-trading/>

Ford'dan ABD'ye 350 Milyon ABD Doları Yatırım

ABD'li otomotiv devi Ford, Michigan eyaletindeki fabrikasına 350 milyon ABD Dolarlık yatırım yaparak, 800 kişilik yeni istihdam yaratacağını duyurdu. Bu yatırım, Ford'un daha önce taahhüt etmiş olduğu ve birkaç yıl içinde gerçekleştireceği 9 milyar ABD Dolarlık yatırımın bir parçası olarak kaydedildi. Otomotiv üreticisi geçtiğimiz günlerde Kuzey Amerika ve Asya'da bazı eleman azaltmalarına gideceğini açıklamış fakat üretimde istihdam edilen sayıda ve üretim seviyesinde azalma olmayacağını belirtmişti. ABD'li otomotiv üreticileri, daha fazla istihdam yaratmak ve ülkeye daha fazla yatırım yapmak konusunda Başkan Trump tarafından baskı altında tutulmakta oldukları bir dönemden geçiyor. Ford son 5 yılda ülkesine 12 milyar ABD Doları yatırım yaparak 28,000'e yakın istihdam yarattı ve hala yüksek karlar elde etmeye devam ediyor. Fakat kaydedilen başarısına rağmen Ford'un en önemli problemi hisse senedi fiyatlarının düşüşü olarak görülüyor. Ford'un bu dönemdeki CEO'su Mark Fields'in Temmuz 2014'te başa geçmesinden beri hisse senedi fiyatının %40 değer kaybettiği kaydedildi. Bu gelişmeler sonucunda, Mark Fields CEO'luk görevinden alınarak, bu göreve Ford'un sürücüsüz araç programının başında görev yapan Jim Hackett getirildi.

Kaynak: <http://www.reuters.com/article/us-ford-motor-investment-idUSKCN18F1K9>

<https://www.nbcwashington.com/news/business/Ford-Invest-350-Million-Michigan-Plant--423190884.html>

Trump Yönetimi Laptop Yasağını Genişletmeyi Düşünüyor

Potansiyel güvenlik tehditlerine karşı önlemleri arttırmak için çalışmalar yapan Trump yönetimi, sadece bazı orta doğu ülkeleri ile sınırlanmış olan elektronik yasağını tüm uluslararası uçuşlara genişletmeyi düşünüyor. Hangi havayolu olduğu ayrımı yapılmaksızın uygulanacak olan yasağın, ülkeye giren ve çıkan tüm uluslararası uçuşlar için geçerli olacak. ABD Ulusal Güvenlik Bakanı John Kelly yaptığı açıklamada yasağı, "s sofistike" bir tehdite karşı alınması gereken bir önlem olarak gördüğünü ve Amerikan halkının can güvenliğini korumak için gerekli adımları atacaklarını belirtti. Henüz istihbaratı takip ettiklerini ve kuralları çizme sürecinde olduklarını ekleyen Kelly, her halükarda havacılık güvenlik kurallarını varolan seviyenin üstüne çıkaracaklarını belirtti.

Kaynak: <http://www.foxnews.com/politics/2017/05/28/homeland-secretary-kelly-considers-laptop-ban-on-all-flights-into-us.html>

Türkiye-Kuzey Amerika İş Konseyleri'nde Geçtiğimiz Ay:

ATC-TAİK 36. Ortak Yıllık Konferansı

TAİK-ATC Ortak Yıllık Konferansı'nın 36'ncısı, 21-23 Mayıs 2017 tarihleri arasında Washington D.C.'de Türk ve Amerikan özel sektör ve devlet temsilcilerinin katılımlarıyla düzenlendi. Konferans kapsamında Mustafa Koç Liderlik ve Kültür Ödülleri de sahiplerini buldu.

"Together Towards Tomorrow" teması ile gerçekleştirilen bu seneki DEİK/Türkiye-ABD İş Konseyi (TAİK) ve American Turkish Council (ATC) Ortak Yıllık Konferansı'nın ilk gününe, 400'ün üzerinde üst düzey Türk ve Amerikan özel sektör ve devlet temsilcisi katılım gösterdi.

Yıllık Konferans fotoğrafları için [lütfen tıklayınız.](#)

Yıllık Konferansta gerçekleştirilen konuşmalar için [lütfen tıklayınız.](#)

Yıllık Konferans sonuç raporu için [lütfen tıklayınız.](#)

Kaynak:<http://www.deik.org.tr/basin-aciklamalari-36-taik-atc-ortak-yillik-konferansi-br-washington-d-c-de-gerceklestirildi>

TAİK California Ziyareti, 24-26 Mayıs 2017, San Francisco-Los Angeles

Türkiye-ABD İş Konseyi (TAİK) altında faaliyetlerine başlayan California Komitesi tarafından 24-26 Mayıs 2017 tarihleri arasında San Francisco ve Los Angeles'ta birer etkinlik gerçekleştirilmiştir.

California ziyareti sonuç raporu için [lütfen tıklayınız](#).

DEİK/TÜRKİYE-AMERİKA İŞ KONSEYLERİ

Bölge Koordinatörü

Merih KEPEZ ÖRNEK

mkepez@deik.org.tr

İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı

Murat Can MENTEŞ

mmentes@deik.org.tr

İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı

Melike HOCAOĞLU

mhocaoglu@deik.org.tr

İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı

Selin ERGENE

sergene@deik.org.tr